

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem - Kolozsvár
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Licenc
1.6 Szak / Képesítés	Zene / Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Zsoltárének-Himnológia 2. TLX 3418						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Péter Éva						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Kolok.	2.7 Tantárgy típusa	Választhat

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	1	melyből: 3.2 előadás	0	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	14	melyből: 3.5 előadás	0	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					0
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42				
3.8 A félév össz-óraszama	56				
3.9 Kreditszám	2				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	• éneklési készség

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• hangszer, CD lejátszó

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Éneklési készség fejlesztése • Stílushű előadásmód elsajátítása • Az egyházi énekek különböző történeti rétegeinek felismerése zenei elemzések során • Zenei írás-olvasás elsajátítása • Értékorientált énekválasztás • A közösségek és intézmények kulturális, vallási és történeti háttérének azonosítása és elemzése • A különféle kultúrák és ezek vallási közösségekre gyakorolt hatásának leírása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyéni gyakorlás megtervezésének és megvalósításának kompetenciája • Csoportos munkában való aktív részvétel • Mások munkatempójához való alkalmazkodási képesség kialakítása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>Az egyházi ének az istentisztelet és az iskolai vallásóra legitim zenei anyaga. Tanulása mind az egyházzenei gyakorlat, mind a gyülekezi ének-repertoár zenetörténeti gyökerei (és művelődéstörténeti kontextusa), mind pedig az egyházi műzenében történt feldolgozásai alapján rendkívül fontosnak tekinthető.</p> <p>A diákoknak el kell sajátítaniuk az érvényben levő egyházi énekeskönyv dallamanyagának legértékesebb részét; meg kell ismerkedniük az előadás problémáival, beleértve a magyar népi hagyományozás problematikáját; meg kell tanulniuk a népének történet fő korszakainak jellemzőit, azok kapcsolatát részben a külföldi népének történettel, részben a hazai történelmi, egyháztörténelmi, liturgiai tényekkel.</p> <p>A diákoknak ismerniük kell az egyházi énekek hangszeres előadási módját</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Válogatott példák tükrében meg kell ismerkedniük egyes népének keletkezésének és továbbélésének adataival. Ismerniük kell a legfontosabb magyar történelmi népénekforrásokat. Ki kell formálniuk magukban a helyes értékrendnek és a gyakorlati tapintatnak elvszerű egyensúlyát, ki kell dolgozniuk magukban egy szakszerű kritika szempontrendszerét.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Könyvészet		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

<p>1.</p> <p>1. Az óra témája: Az ellenreformáció korának énekei. A XVII. Századi énekek hagyományos rétege.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: Dúr-hexachord dallamok. Kanásztánc-ritmus, sirató stílus, Rákóczi-dallamkör</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 130–132 lapok. - Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 121–147 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>2.</p> <p>1. Az óra témája: A XVII. Századi népének barokkos rétege.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: Dúr-moll tonalitás, vezérhang, hármashangzat felbontás, motívikus építkezés.</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 132 lap. - Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 147–154 lapok 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás-párbeszéd</p>	
<p>3.</p> <p>1. Az óra témája: A XVII. Századi német korálok a magyar használatban.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: AA indítású, ismétlődő szerkezetű dallamok.</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 132–133 lapok. - Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 154–163 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>4.</p> <p>1. Az óra témája: Barokk, pietizmus.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: Dallamutalásos énekek, pietizmus.</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 133–134 lapok. - Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 163–176 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>5.</p> <p>1. Az óra témája: Népének a XIX–XX. Században.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: Esztétikai érték, zenei giccs.</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 103–127 lapok. - Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 134–136 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 176–197 lapok. 		
<p>6.</p> <p>1. Az óra témája: Ének a vallásos nevelésben. Énekválasztás.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: Tananyagközpontúság, hitvallásos-, gyülekezeti-, művészi jelleg, életkor.</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Péter Éva, <i>Ének a vallásos nevelésben</i>, in Studia 1, Kolozsvár 2001, 150–159 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>7.</p> <p>1. Az óra témája: Az énektanítás módszertana.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: Hallás utáni énektanítás, hangképzés, artikuláció, hangterjedelem, ritmusérzék.</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Péter Éva, <i>Ének a vallásos nevelésben</i>, in Studia 1, Kolozsvár 2001, 159–164 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>8.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az óra témája: A kánon. Két szólam. - Fogalmak, kulcsszavak: Belépés, szólamrend, kánonlezárás, elfogyó kánon. - Bibliográfia: - Székely Árpád – Kovács László Attila, <i>A református énekvezés kézikönyve</i>, kiadja az Erdélyi Reformtáus Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 51–52 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>9.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az óra témája: A kánon. Három-négy szólam - Fogalmak, kulcsszavak: Belépés, szólamrend, kánonlezárás, elfogyó kánon. - Bibliográfia: - Székely Árpád – Kovács László Attila, <i>A református énekvezés kézikönyve</i>, kiadja az Erdélyi Reformtáus Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 51–52 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>10.</p> <p>1. Az óra témája: Beintés, felütés, lélegzetvétel, leintés.</p> <p>2. Fogalmak, kulcsszavak: Avizo és hangadás.</p> <p>3. Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Székely Árpád – Kovács László Attila, <i>A református énekvezés kézikönyve</i>, kiadja az Erdélyi Reformtáus Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 43–45 lapok. 	<p>-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>	
<p>11.</p>	<p>-párbeszéd -közlés</p>	

1. Az óra témája: Hangképzés. 2. Fogalmak, kulcsszavak: Hangterjedelem, bemelegítés, egységes hangképzés. 3. Bibliográfia: <ul style="list-style-type: none"> - Székely Árpád – Kovács László Attila, <i>A református énekvezés kézikönyve</i>, kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995. 48–49 lapok. 	szemléltetés -magyarázat -gyakorlás	
12. 1. Az óra témája: Óvodás gyerekeknek 2. Fogalmak, kulcsszavak: játékos előadás 3. Bibliográfia:	-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás	
13. 4. Az óra témája: Ifjúsági énekek 5. Fogalmak, kulcsszavak: hangszerek használata 6. Bibliográfia:	-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás	
14. 1. Az óra témája: Zeneesztétika. Az egyházi ének esztétikája. 2. Fogalmak, kulcsszavak: Esztétikai kategóriák. 3. Bibliográfia: <ul style="list-style-type: none"> - Angi István, <i>A zenei szépség modelljei</i>, Polis Kiadó, Kolozsvár 2003. 	-párbeszéd -közlés szemléltetés -magyarázat -gyakorlás	

Könyvészet

Kötelező

Benkő András, *Az egyházi ének története*, Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa kiadása, Kolozsvár, 1994.

Csomasz Tóth Kálmán *A református gyülekezeti éneklés*, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950.

Dobszay László, *A magyar népének*, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995

Magyar Református Énekeskönyv, MRETZS, Kolozsvár, 2000.

Péter Éva, *Az új énekeskönyv*, in *Református Szemle*, Kolozsvár, 2003/5

Péter Éva, *Énekeink történelmi rétegződése*, in *Studia 2*, Kolozsvár 2001

Péter Éva, *Református gyülekezeti énekek az erdélyi írott és szójhagyományos forrásokban*, Presa Universitara, Kolozsvár, 2008

Péter, Éva. *Funeral Songs*. In: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica*, LIII, 2, 2008, pp. 85–99.

Péter, Éva. *Hymns of Repentance in the Worship Practice of the Reformed Church of Transylvania*. In: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica*, LVII, 1, 2012, pp. 53–64.

Péter, Éva. *Psalm singing in Transylvania*. In: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica*, LVI, 2, 2011, pp. 69–78.

Péter, Éva. *The Reformed Church and the Music*. In: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica*, LIII, 1, 2008, pp. 149–172.

Péter, Éva. *The Role of the Popular tradition in the development of melodies within the songs of Transylvanian Reformed Communities*. In: *Studia Univ. Babeş-Bolyai Musica*, LIV, 1, 2009, pp. 23–37.

Péter, Éva. *The significance of Ein Feste Burg ist unser Gott in Music Literature*. In: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica*, LXII, 2, 2017, pp. 153–165.

Székely Árpád – Kovács László Attila, *A református énekvezés kézikönyve*, kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995

Ajánlott könyvészet

Angi István, *A zenei szépség modelljei*, Polis Kiadó, Kolozsvár 2003

Dobszay László, *A magyar egyházzene története forrásai*, Liszt Ferenc Zeneművészeti főiskola Egyházzenei tanszéke, Budapest, 1999

Dobszay László, *Bevezetés a gregorián énekbe*, Liszt Ferenc Zeneművészeti főiskola Egyházzenei tanszéke, Budapest, 1997

Péter Éva, *Erdélyi nyomtatott kottás énekeskönyvek*, in Studia 4, Kolozsvár 2002

Péter Éva, *Ének a vallásos nevelésben*, in Studia 1, Kolozsvár 2001

- Az éneklési készség fejlesztése, mely által képes lesz a hallgató irányítani kisebb közösség énekét
- A diák szakmai ismeretét nyer egyházzene területén

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás			
10.5 Szeminárium / Labor	Az elméleti anyag ismerete	Teszt	50%
	Az énekanyag tiszta intonációjú, ritmikus éneklése	Egyéni éneklés értékelése	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az egyházi énekek történelmi rétegeinek ismerete • A vallásórai és a katekézisben használt énekanyag ismerete • Legkevesebb 30 egyházi ének ismerete, előadása			

Kitöltés dátuma

2022. április 21.

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

dr. Péter Éva

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2022. április 22.

Intézetigazgató

